

Avrupa Çevre Politikası

√ Birliği — Kalın

Avrupa Birliği politikalarında ~~bazı~~ çevre sorunları özel bir yer tutmaktadır. Avrupa ülkelerinde ~~ortam~~ bilincinin yerleşmiş olmasından, yeşil hareketin giderek güçlenmesinden ve Birliğin uluslararası alanda çevre konularında öncü rol oynamasından bunu anlayabiliriz. Türkiyede, çevre sorunları ile ilgili yasama çalışmalarının ~~AB~~ giriş sürecinin bir zorunluluğu olarak hızlanması da yine bu durumla ilgilidir. Avrupa Birliğini çevre ~~problemleriyle~~ ilgilenmeye iten nedenler nelerdir?

— Kalın |—| 8

|—| çevre
— Altçizgi

— Kalın
— İtalik

|—| Avrupa Birliği

— Kalın
|—| sorunlarıyla

Birliğin yayınlarına bakıldığında ortak bir çevre politikasının ³Avrupada ²olarak, ¹gerekçesi çevre üzerindeki ~~etkinin~~ giderek ağırlaşması; doğal kaynakların tükenme noktasına gelmesi; sel, kuraklık, orman yangını gibi yıkımların ~~artması~~ evlerden ve ~~aktarma~~ araçlarından kaynaklanana ¹karbondioksit emisyonunun sürekli artış göstermesi; özellikle kentsel yerleşim yerlerinde de kirlilik ¹gürültüden dolayı yaşam kalitesinin düşmesi; her yıl yaklaşık iki milyar ton atığın üretilmesi ve bunun yılda ortalama % 10 artması gibi sorunların ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Gerçekten de, ~~kalite~~ ve nicelik olarak giderek daha da büyüme gösteren çevre sorunları, ~~AB~~ çapında ortak politikalar belirlenmesini zorunlu kılmıştır demektir.

— Arial
} 1-3
|—| baskının

|—| çoğalması
|—| ulaşım / 8

√ ve

— Kalın

|—| nitelik

|—| Avrupa Birliği

Ancak√konuya biraz daha yakından bakıldığında, ortak bir çevre politikası oluşturup eyleme geçilmesinde başka etmenlerin de rol oynadığı görülecektir. Çevreye ilişkin sorun alanları, tarım, sanayi, enerji, turizm gibi ekonomik sektörlerin bir ³ de ² tümünü ¹ biçimde etkilediğinden, söz konusu alanlarda ortak ~~siyasetler~~ oluşturma sürecinde çevrenin dışarıda bırakılması beklenemezdi. Bunun gibi, çevre politikalarında, özellikle de çevre standartlarında, farklı uygulamalara gidilmesi ekonomide haksız rekabetin yaşanmasını tamamen doğurabilecek, ortak pazara varmanın önünde bir engel olarak durabilecekti.

√önemli
 ___Kalın
 ___İtalik
 √farklı
 1-3
 | politikalar

} ___Ortala

Üye Ülkelerdeki√Koşulları

√Yaşam ___Arial, Kalın

İyileştirilmesi ve yaşam kalitesinin bütün Avrupada ortak bir düzeye yükseltilmesi amacı, Birliğin çevre sorunlarıyla ilgilenmesinin bir ~~diğer~~ nedenidir. değinildiği gibi, bir yandan, doğal kaynaklar üzerinde baskının giderek artması ekonominin sürdürülebilirliği sorununu gündeme getirmiştir. Bir yandan da, ~~mevsim~~ değişikliği, genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO) gibi yeni sorun alanları gündelik yaşamda etkilerini hissettirmeye başlamıştır. Kentsel ve kırsal yerleşim yerlerinde yaşam düzeyi yükseltilmelidir.

} ___İtalik
 ___Altçizgi
 |
 √Yukarıda
 ___Altçizgi
 ↑
 | iklim
 □
 ___Kalın, İtalik

Sağlık Önlemlerinin Geliştirilmesi

___Kalın

Bölgesel dengesizliklerin giderilmesi, ancak sağlıklı ve dengeli bir çevrede mümkün olabilecektir. Ortak bir çevre politikası oluşturma zorunluluğunun bir nedeni de, çevre sorunlarının sınır tanımama özelliğiyle ilgilidir.

___ Altçizgi

___ İtalik

Ortaya çıkan pek çok ~~problemin~~ yerel boyutu aşarak kısa ~~zamanda~~ bölgenin, Avrupanın, bir gündem maddesi haline geldiği, bu tür sorunlarda birlikte harekete geçmenin, ~~meçbur~~ olduğu anlaşılmıştır.

|___| sorunun

|___| sürede ___ Kalın

|___| zorunlu /t

Ozon tabakasının incelmesi, iklim değişikliği, uluslararası suların kirliliği, yaban ~~hayatının~~ korunması gibi konularda Birlik düzeyinde önlemlerin alınması bununla ilgilidir. Bu konuda verilebilecek en iyi ~~misal~~ kıyı ülkelerince sürekli kirletilen Avrupanın üç yarı-kapalı denizinin içinde bulunduğu durumdur. AB çevre politikalarının çok eskilere dayanan ² yoktur, ¹ tarihi hareket ⁴ zamanlarına ⁷ programlarının ⁵ yapılanma, ⁶ birinci kadar Avrupa Topluluğunun ortak bir çevre politikasından söz etmek olanaklı değildir. Avrupa topluluklarını oluşturan kurucu antlaşmalarda da çevre sorunlarıyla ~~alakalı~~ bir düzenleme bulunmamaktaydı. Örneğin, 1957 yılındaki Roma Anlaşmasında doğrudan doğruya çevreyle ilgili bir ~~sonuca~~ yer verilmemiştir.

___ Arial

|___| yaşamının

|___| örnek

___ Altçizgi

} 1/2/3/4/5/6/7

___ Kalın

|___| ilgili

___ İtalik

|___| hükme

Yalnızca nükleer enerji konusunda bazı ~~emniyet~~ önlemleri öngörülmüştü. Anılan dönemde çevre sorunları Avrupa kamuoyunu

|___| güvenlik

___ Times New Roman

bugünkü kadar meşgul etmiyor, ~~sadece~~
 Londranın hava kirliliği gibi, ~~yerel~~
 nitelikli sorunlar gündeme girebiliyordu. ~~AB~~
kirliliği önlemeye yönelik ~~ilk~~ tüzel
 düzenlemeleri, ~~daha~~ çok tehlikeli kimyasal
maddelerin denetimi, içme suyu ve yerüstü
 sularının korunması ~~şeklindeydi~~.

Enerji santralleri ve motorlu taşıtlardan

kaynaklanan hava kirleticilerinin kontrol
 edilmesi üzerinedir. 1973 yılında hazırlanan
 ilk çevre eylem programından 1987'ye, Avrupa
 Tek Senedine değin, Topluluğun çevre
 sorunlarıyla biçimde yoğun ³ ² ¹ daha
 ilgilendiğini, bu konuya ilişkin olarak
 çıkarılan tüzel sayısında belgelerin bir
 artış olduğunu görüyoruz. Sözelimi, 1973-
 1985 yılları arasında, toplam 120 ~~talimat~~,
 27 karar ve 14 tüzüğün yayımlanması bu
 dönemde çevrenin ~~Avrupa Topluluğu~~ içinde en
hızlı büyüyen politika alanını gösterir.

AT'nin çevre sorunlarıyla daha yakın bir
 biçimde ilgilenmesinde, Roma anlaşmasında
 değişiklikler yapan ve çevre sorunlarına ilk
 kez bağımsız bir bölümde yer verilmesini
 öngören Avrupa Tek Senedi ile birlikte
Topluluğun çevre politikasında yeni bir
 dönemin başladığı söylenebilir. Bu dönemde
 çevre sorunları alanında yol gösterici
 kuralların belirlenmesi ekonomik alanda tam
 olarak bütünleşmeyi sağlamada ~~lüzumlu~~
 adımlardan biri ~~gibi~~ değerlendiriliyordu.

— yalnızca
 / bazı
 — Avrupa Birliği
 — Kalın — ~~8~~
 — ~~8~~
 — İtalik
 — yönündeydi

— Altçizgi

— Altçizgi

— İtalik

— Kalın

— Kalın

1/2/3

—

— yönerge

— AT

— Kalın

/A

— İtalik

— Kalın

—

— gerekli

— olarak

Çevre kalitesinin korunması ve _____ Kalın
 iyileştirilmesinden, insan sağlığının
 korunmasından, doğal kaynakların ussal _____ Altçizgi
 kullanımından, önleyici ~~hareket~~ ilkesinden, _____ eylem
 çevresel tahribatın kaynağında
 önlenmesinden, kirleten öder ~~prinsibinden~~ ve _____ ilkesinden
 çevre koruma gereklerinin Topluluğun diğer _____ Altçizgi
 politikalarının bir parçası olma gereğinden
 söz edilmektedir.

Diğer değinilen noktalardan biri: _____ Kalın, Altçizgi

Topluluğun, ancak üye ~~devletlere~~ _____ ülkelerce
 gerçekleştirilmesinden daha iyi olacaksa
 çevre ile ilgili konularda harekete
 geçebilmesidir. _____
 Tek Senedin ortak çevre
 politikası için önemli bir hükmü 100A
 maddesinde yer almaktadır. ~~Böylece~~ _____ Buna göre
 pazara varma amacına dönük olarak Konsey, _____ Kalın
çevre koruma konusunda oybirliği yerine _____ Arial
 nitelikli çoğunlukla karar alabilecektir.
 Buna ek olarak aynı maddede, Komisyonun _____ Kalın
 sağlık, güvenlik, çevre koruma ve tüketiciyi
 koruma alanlarında yüksek ~~seviyede~~ bir _____ düzeyde
 korumayı temel alacağı da belirtilmiştir.
 Tek senette ayrıca, ~~Avrupa Birliği~~ üye _____ AB
 ülkelerin ve Topluluğun çevre sorunları ile _____ İtalik
 savaşında üçüncü ülkelerle ve ~~alakalı~~ _____ ilgili
 uluslararası örgütlerle işbirliğine /e
gidebileceğine değinilmektedir. _____ İtalik

Ekonomik Topluluğundan Avrupa Birliğine _____ Altçizgi

geçiş üye ülkelerin, senetle getirilen kurallara aykırı düşmemek ~~şartıyla~~ daha sıkı koruma önlemleri alabileceğinden söz edilmektedir. Roma Anlaşmasını yeniden düzenleyen ve simgeleyen belge olan 1992 Maastricht Anlaşması ile Birliğin çevre politikası daha ~~işerikli~~ bir biçimde ele alınmıştır. Sözelimi, Birliğin temel enflasyonist olmayan ve çevreye duyarlı bir büyüme/ değinilmiş, böylece ilk kez çevre politikalarının sürdürülebilirlik ilkesi çevresinde belirleneceği ~~günlere~~ getirilmiştir.

~~Ortam~~ politikaları oluşturulurken ~~farklı~~ bölgelerdeki çevre koşullarının ve ~~bölgeler~~ arasındaki gelişmişlik farklılıklarının göz önünde bulundurulması getirilen yeni hükümler.

1972 Yılı Ekim ayında,

Topluluk üyesi ülkelerin ~~millet~~ başkanlarının Pariste yaptıkları bir toplantıda alınan kararlardan biri de, aynı yıl Stockholmda yapılan çevre konferansında alınan kararlara bütün üye ülkelerin uymasıydı. Birliğin politikalarının oluşturulma sürecinde çevresel değerlerin dikkate alınması güçlü ~~bir~~ biçimde vurgulamaktadır. Bunlara göre, ticaret, ~~sanayi~~, enerji, tarım, ulaşım/turizm dahil ~~AB~~ ve diğer tüm ekonomik ve sosyal politikaların ~~açıklanmasında~~ çevresel kaygılar ön planda tutulacaktır.

|koşuluyla

—İtalik

—İtalik

|kapsamlı

—İtalik

—Kalın

/e

| gündeme

|Çevre |değişik

—Altçizgi |

┌dendir

—İtalik

| devlet

—Altçizgi

—Kalın |

|endüstri √ve

|Avrupa Birliği

| belirlenmesinde

Avrupa Birliği kurucu Anlaşmasını değiştiren 1997 Amsterdam Anlaşmasının konumuz ağısından önemi, ortak evre politikalarının sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı doğrultusunda belirlenmesidir. Genel evre politikasında kökten değişikliğe gitmeyen Amsterdam Anlaşmasında Birliğin evre konusundaki etkisi istenmiş artırılmak kimi konular da daha ayrıntılı biçimde belirlenmiştir. Sözgelimi, bütün politika alanların çevresel kaygıların göz önünde bulundurulması ve üye ülkelerin Birlik düzenlemeleri dışında, kendi koşullarına uygun farklı çevresel önlemler almaları durumunda Komisyonu bilgilendirmeler bunlardandır.

—Kalın

—İtalik
} —Altçizgi

—Kalın

┌ ┐

└ ┘
┌ ┐
└ ┘
┌ ┐
└ ┘
┌ ┐
└ ┘

—Kalın

√ bazı

—Kalın

2001 ~~senesinde~~ imzalanan Nice Anlaşmasında Birliğin evre politikasında herhangi bir yenilik öngörülmemiş, yalnızca su kaynaklarıyla ilgili küçük bir değişiklikle yetinilmiştir. Dünkü durum AB evre politikalarının dayandığı asıl ilkeleri bir bütün olarak görebilmek için, yukarıda sözü edilen kurucu anlaşmaların getirdiği yeniliklerin işlendiği Avrupa Topluluğunu kuran Anlaşmanın bütünleşik versiyonuna görmek gerekecektir.

—yılında
—Times } New Roman
} —

—Bugünkü

—temel

—Altçizgi

—bakmak

2000 ~~Belgede~~ ³ evre ⁴ yayımlanan ² ~~yılında~~ ¹ sorunlarıyla ilgili düzenlemeler, Birliğin, ortak bir pazar, ortak bir ekonomik-parasal birlik ve ~~bireysel~~ politika oluşturma amacı

/ b / y 1/2/3/4

—Kalın

—ortak

doğrultusunda şu ilkeleri benimsediği belirtilmektedir. Ekonomik etkinliklerin, uyumlu, dengeli ve sürdürülebilir gelişimi, yüksek düzeyde üretim ve sosyal koruma; kadın-erkek eşitliği, sürdürülebilir ve yüksek düzeyde bir ~~yarış~~ ortamıdır. Yüksek düzeyde bir koruma sağlamak ve çevre yapısını geliştirmek, yaşam standartlarını ve yaşamı ~~kalitesini~~ yükseltmek üye ülkeler arasında sürdürülebilir. Gelişme hedefine ulaşmak için, çevre koruma ~~gereklilerinin~~ Topluluğun politika ve etkinlikleri ile uyumlulaştırılmasından ~~gereğinden~~ söz edilmektedir.

—İtalik

—Kalın

|—|rekabet

—Kalın

|—|8

—Altçizgi

|—|8

—Kalın

√çok daha fazla

Çevre başlığı altında

—İtalik, Kalın

yer alan ~~veya~~ daha kapsamlı bir biçimde Topluluğun çevre politikasının aşağıdaki hedeflerin varılmasına yönelik olduğu belirtilmektedir. Çevre kalitesinin korunması, geliştirilmesi³ ve sürdürülmesi² insan sağlığının korunması, doğal kaynaklardan ussal ve makul biçimde yararlanılması, bölgesel ya da dünya çapında büyük önlemlerin düzeyde uluslararası³ alınmasıdır. Birliğin çevre politikasının, çeşitli ~~yörelere~~² farklı koşulları göz önünde bulunduran yüksek düzeyde bir ~~muhafaza~~¹ hedeflediği vurgulanmaktadır.

|—|ya da

—Altçizgi

1/2/3

—Arial

—Arial

1/2/3

|—|bölgelerdeki

|—|korumayı

Buna göre, ortak çevre politikası, ihtiyat ilkesi, önleyici tedbirlerin alınması, çevresel zararın kaynağında giderilmesi ve kirleten öder üzerine ilkesi kuruludur.

—İtalik

|—|

Çevre politikası oluşturulurken, ~~—müsait—~~ uygun
 bilimsel ve teknik verilerin çeşitli — Kalın
 bölgelerindeki farklı koşulların, eyleme
 geçmenin ya da ~~—hareketsizliğin—~~ 7 Şubat } eylemsizliğin
 1992’de imzalanıp 1 Kasım 1993’de yürürlüğe
 giren Maastricht Anlaşması ile Avrupa — Altçizgi
 Ekonomik Topluluğunun adı ~~—AB—~~ dönüşmüştü. } Avrupa Birliği
 Daha sonra kurucu anlaşma, 1 Temmuz 1987’de
 yürürlüğe giren tek senet, 2 Ekim 1997
 tarihinde imzalanarak, 1 Mayıs 1999
 tarihinde yürürlüğe giren Amsterdam } —İtalik
Anlaşması ve 26 Şubat 2001 tarihinde }
 imzalanıp, 1 Şubat 2003 tarihinde ~~—çalışmaya—~~ } yürürlüğe
 giren Nice Anlaşması ile son biçimini aldı. —İtalik

Topluluğun ekonomik ve sosyal gelişimi ile — Arial
 Birlik içindeki bölgelerin dengeli
 gelişiminin daha da çok dikkate alınacağı√
 üye ülkelerin, çevre sorunlarının çözümü
 konusunda üçüncü ülkeler ve uluslararası }
 örgütlerle işbirliğine gitmesinden söz —İtalik }
 edilmektedir. İçeriği kurucu anlaşmalar ve
 çevre eylem programları ile biçimlenen AB } —Kalın } —Ortala
çevre politikasının ana ilkelerini henüz
 yürürlüğe girmemiş olan Avrupa Anayasasında

Çevre politikalarının gelecekte —İtalik, Kalın

her ne kadar üye ülkelerce kabul edilip — Kalın
 bağlayıcı bir tüzel belge haline gelmemişse — Alçizgi
 de, Anayasanın çevreyle ilgili bölümünü — Kalın —İtalik
 incelemek, ~~—AB—~~ alacağı olası yönünde görmede }
 kolaylık sağlayabilir. }

Anayasanın çevreyi ilgilendiren maddelerine bakıldığında, ortak çevre politikasında kökten bir dönüşümün öngörülmediği, yukarıda sözü edilen kurucu anlaşmalardaki ilkelerin yinelenildiği anlaşılacaktır. Buna göre ~~AB~~ çevre politikası, çevre kalitesinin muhafaza edilmesi, korunması ve geliştirilmesi ~~insan~~ sağlığının korunması da, doğal kaynaklardan ussal ve uygun biçimde yararlanılmasıdır.

— Altçizgi
 — İtalik
 √ büyük
 — Kalın
 |—| Avrupa Birliği
 — Kalın — İtalik
 |—| İ
 } — İtalik
 }

AB çevre politikası

— Times New Roman

Bölgesel veya dünya çapında çevre sorunlarının üstesinden gelebilmek için uluslararası düzeyde tedbirlerin ~~teşvik~~ edilmesi hedeflerinin gerçekleştirilmesine Anayasaya göre, Birliğin çeşitli bölgelerindeki durumların farklılığını dikkate alarak, ~~ileri~~ düzeyde bir koruma hedefler. Bu politika, ihtiyat ilkesine ve ~~engelleme~~ tedbirlerin alınmasına, çevresel zararın kaynağında giderilmesine ve kirleten öder ilkelerine dayanır.

— Kalın
 |—| destek
 — Kalın
 |—| yüksek
 |—| önleyici

Çevre koruma:

— Times New Roman

Gereklilikleri Anayasada ayrıca, bütün politika alanlarına dahil edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Birlik tarafından alınan önlemlerin üye ülkeler tarafından finanse edilip uygulanacağı da ~~katı~~ bir biçimde kurala bağlanmıştır. Bu arada, ~~Anayasada~~ ~~çevrenin ortak~~ yetki alanlarından olarak düzenlendiğini de eklemek gerekir.

} — Altçizgi
 — Arial, Kalın
 |—| kesin
 } |—| İ

Gelişim doğrultusuna yukarıda ~~özetle~~ kısaca kapsamlı bir biçimde yer almamakta, yalnızca, dayanılan temel ilkelerden söz — Kalın edilmektedir. ~~AB~~ Avrupa Birliği çevre politikasını biraz — Avrupa Birliği daha yakından tanımak, geçirdiği evrimi daha iyi anlamak için, çevre eylem programlarına — Kalın bakmak $\sqrt{\text{gerekecektir}}$ $\sqrt{\text{mutlaka}}$ Kurucu anlaşmalardan — Kalın biri olan Roma Anlaşmasında bu yönde bir — Kalın zorunluluk olmamasına karşın, 1973 yılında başlar.

Çevre Eylem Programları

— Kalın, İtalik

İlerideki yıllar için bir yol haritası — Altçizgi olacak biçimde $\sqrt{\text{hazırlanmıştır}}$ $\sqrt{\text{özenle}}$ Bundan önce — Altçizgi de kimi çevre sorunları için yasal — Kalın düzenlemelere gidilse de, Birliğin iyi bir — Altçizgi çevre politikası oluşturmasının başlangıcı — Kalın olarak ilk programın yayımlandığı 1973 — Kalın yılını göstermek yanlış olmayacaktır.

İzlenen/ Yollar

/cek — Kalın

Bağlayıcılıkları bulunmamasına karşın, iki — Kalın önemli işlevi yerine getirdiği söylenebilir: — İtalik Programlar Birlik çapında izlenecek — İtalik politikaların ana ilkelerini ~~meydana~~ $\sqrt{\text{ortaya}}$ koymakta, gelecekteki $\sqrt{\text{yasal}}$ $\sqrt{\text{önemli}}$ düzenlemeler için ileriye yönelik yol göstericilik — Kalın yapmaktadır.

Programların, kamuoyunda gündeme gelen yeni — İtalik sorunların tartışılma/ ve yeni politika /asına — Kalın önerilerinin ortaya konulmasına olanak

yarattıklarını da belirtmek gerekir. Her bir program incelendiğinde, dönemde başkaca sorunların ve ~~müzakerelerin~~ öne çıkarıldığı görülecektir.

} Kalın
| tartışmaların

Çevre sorunları alanında izlenecek ortak politikaları ve uygulamada dayanılacak ilkeleri saptamak amacıyla, ~~tertiplenen~~ çevre eylem programının başlangıç yılı 1972'dir. Bu ~~zamanda~~ bir çevre eylem programı hazırlanmasında aynı yıl Stockholm'de gerçekleştirilen İnsan Çevresi Konferansının önemli payı bulunmaktadır. Topluluğun çevre politikalarının genel amacının, ~~insanların~~ yaşam kalitesini, yaşadıkları çevreyi ve yaşam koşullarını geliştirmek olarak ~~açıklayan~~ Programın Stockholm Konferansında benimsenen ilkeler doğrultusunda belirlendiği anlaşılmaktadır.

— Times New Roman
| hazırlanan
| dönemde
} İtalik
— Altçizgi
| bireylerin
| belirleyen
— Kalın

Kirliliğin Önlenmesi

— Altçizgi

Çevresel kaygıların bütün planlama ve karar verme süreçlerine dahil edilmesidir. Kirlileten öder ilkesinin kabul edilmesi, ~~AB~~ ~~politikalarının~~ gelişmekte olan ülkeler üzerindeki etkisinin dikkate alınmasıdır. Uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi, çevre bilincini artırmak için eğitsel etkinliklerin ~~destek~~ edilmesi, en uygun düzeyde eyleme geçmenin sağlanması (yerel, bölgesel ulusal, AT, uluslararası), tüm üye ülkelerdeki bütün bunlar geçerli olmalıdır⁴ programları² uyumlu çevre³ ¹

— Kalın
— Altçizgi
| Avrupa Birliği
| 8
— Altçizgi
— İtalik
| teşvik
|. } 1/2/3/4
|, }

Programda ~~şağıda~~ sayılan genel ilkelerdir.

|—| yukarıda

O ~~sürede~~ gündemde olan, zehirli atıklar, uluslararası nehirlerin kirliliği, üretim ~~bölgelerinin~~ denetlenmesidir. ~~Deniz~~ kirliliği, radyoaktif atıklar gibi ~~kimi~~ çevre sorunlarına karşı politikalar da geliştirilmiştir. Dünyada yaşanan büyük enerji bunalımı yıllarında gerçekleştirilen ikinci programın ilk programın devamı niteliğinde olduğu söylenebilir. Çevre sorunlarının çözümü için ~~getirilen~~ politika önerileri beş başlık altında yer almıştır: Topluluğun çevre politikası ve hedefleri, kirliliğin ve ~~seslerin~~ azaltılması, toprağın, çevrenin ve doğal kaynakların ~~zarar vermeden~~ kullanımınıdır.

|—| dönemde

— Kalın

|—| yerlerinin

|—| 8

|—| 8

— Kalın

|—| gürültünün

|—| 8

Çevreyi korumak ve geliştirmek

— Arial, İtalik

için harekete geçilmesi, uluslararası alanda Topluluğun rolü. Ortak çevre politikasının dayandığı ilkeler ise şöyle belirlenmiştir. Kirliliğin kaynağında önlenmesi, planlama ve karar verme süreçlerinde çevre boyutunun en erken aşamada dikkate alınması, ~~tabii~~ kaynakların yönetimi bilimsel ve teknolojik araştırmaların desteklenmesi, kirleten öder ilkesinin sürdürülmesidir. Devletlerin etkinliklerinin ~~diğer~~ bir devletin çevresine zarar vermemesi, gelişmekte olan ülkelerin durumlarının dikkate alınmasıdır.

— Altçizgi

— Kalın

} — İtalik

|—| doğal

√ ussal |,

√ iyi şekilde

— Kalın

|—| başka

— İtalik

Uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi,
özellikle bireylere çevre bilincinin
yaygınlaştırılmasıdır. Program, yayımlandığı
dönemin çevre sorunlarını yansıtır biçimde
kirliliğin giderilmesine ²de/ ⁴süyu iç³me
özellikle ¹/ deniz ve hava kirliliğine
odaklanmaktadır. Benimsenen ilkelerden de
anlaşılabileceği gibi yeni program öncekinin
dayandığı temeller üzerine kurulmuştur; bu
~~yönden~~ yeni bir yaklaşım getirilmediği,
yalnızca geçen ~~zaman~~ içerisindeki
gelişmelerin değerlendirmeye alındığı
görülmektedir. ~~AT~~ çevre politikasının
amacının ~~ilkeler~~ göre oldukça geniş bir
bakış açısıyla ortaya konduğu görülüyor.

— Kalın
} — İtalik
— Altçizgi
/ ~~8~~ } 1/2/3/4
/e }
— İtalik
|—|açıdan
|—| süre
— Kalın
|—| Avrupa Topluluğu
|—| öncekilere
— Altçizgi